

Van: "[REDACTED]"
Verzonden: donderdag 10 april 2025 13:34
Aan: "[REDACTED]@goutbeekfloraenfauna.nl" <[REDACTED]@goutbeekfloraenfauna.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@dalfsen.nl>
Onderwerp: FW: COA notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen
Bijlage(n): 25097_COA_notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen_def_10042025.pdf

Dag [REDACTED],

Wil je aangeven of deze notitie nu voldoet? Of staan er nog andere zaken open?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Projectleider Opvanglocaties

E-mail: [REDACTED]@dalfsen.nl
Web: www.dalfsen.nl

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@ecogroen.nl>
Verzonden: donderdag 10 april 2025 15:12
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@dalfsen.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@witteveenbos.com>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@dalfsen.nl>; [REDACTED]@goutbeekfloraenfauna.nl
Onderwerp: RE: COA notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen

Hallo [REDACTED],

Ik heb vanochtend nog even afgestemd met [REDACTED]. Hieronder mijn reactie in rood in zijn mail. Daarnaast heb ik in de notitie nog enkele kleine nuances en toevoegingen aangebracht. Bijgevoegd de bijgewerkte versie van de notitie.

[REDACTED] zorg jij ervoor dat deze versie geanonimiseerd wordt? En ook de quickscan als je deze bij de vergunningsaanvragen meestuurt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Adviseur ecologie
M (06) [REDACTED] | T (038) [REDACTED] | www.ecogroen.nl

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@dalfsen.nl>
Verzonden: donderdag 10 april 2025 11:21
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@ecogroen.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@dalfsen.nl>; [REDACTED]@goutbeekfloraenfauna.nl; [REDACTED] <[REDACTED]@witteveenbos.com>
Onderwerp: FW: COA notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen

Dag [REDACTED],

Hieronder heeft de ecooloog [REDACTED] (ook in CC meegenomen), die namens ons de vergunningsaanvragen toetst, een aantal opmerkingen/vragen gemaakt op het aanvullend soortenonderzoek. Zou je hierop kunnen reageren?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Projectleider Opvanglocaties

Van: [redacted]@goutbeekfloraenfauna.nl <[redacted]@goutbeekfloraenfauna.nl>
Verzonden: donderdag 10 april 2025 11:10
Aan: [redacted] <[redacted]@dalfsen.nl>; [redacted] <[redacted]@dalfsen.nl>
Onderwerp: RE: COA notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen

Goedemorgen [redacted] en [redacted],

Hierbij mijn reactie op de notitie.

Algemeen

In de quickscan natuurtoets zijn waarnemingen geraadpleegd in NDFF. Dit is gedaan in juni 2024. Is voor de notitie opnieuw de NDFF geraadpleegd? En zo ja welke nieuwe gegevens zijn na juni 2024 toegevoegd?

Ja die is geraadpleegd. Er zijn geen noemenswaardige extra waarnemingen in het projectgebied of directe omgeving die aandacht vereisen.

Das

Voor de das is nader onderzoek uitgevoerd middels veldbezoeken. Hierbij is in figuur 2 aangegeven welke percelen zijn onderzocht. In figuur 5 is aangegeven dat nabij het plangebied in de houtwal een latrine aanwezig was. Omdat de houtwal niet onderzocht is (figuur 2) en hier dichtbij een latrine aanwezig is, vraag ik mij af of in de houtwal een burcht of vluchtpijp aanwezig is. Dus hierbij de vraag aan de opsteller van de notitie of uit te sluiten is dat in de houtwal een burcht of vluchtpijp aanwezig is?

Houtwal is hier een verkeerd gebruikte term omdat er geen bomen op een grondwal staan. In een houtwal zou inderdaad een vluchtpijp kunnen zitten. Het betreft hier echter een bomenrij in open landschap. De term houtwal heb ik in dit geval veranderd naar bomenrij.

Steenuil

De schrijver schrijft: *Daarnaast is steenuil tijdens tweede bezoek ook gehoord en gezien in de houtwal ten westen van het projectgebied en het perceel ten westen van de houtwal.* Verwacht de schrijver dat door de aanleg van het asielzoekerscentrum die tegen de houtwal aan komt te liggen, deze nog gebruikt gaat worden als functionele leefomgeving? Treedt door de verstoring gedeeltelijke aantasting van zijn functionele leefomgeving op? **De bomenrij kan nog als foerageergebied gebruikt worden. Daarnaast blijft er in de omgeving van de nestplaats ruim voldoende foerageergebied aanwezig waardoor er geen sprake is van ongeschikt raken van het nest van steenuil door verlies aan essentieel leefgebied (zie laatste alinea van het hoofdstuk met de resultaten voor steenuil).**

Ransuil

De ransuil kan volgens de quickscan in de omgeving van het plangebied broeden. Hij broedt in de oude zwarte kraaiennesten die in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn (figuur 8). Waarom is er geen onderzoek gedaan naar de nestplaatsen van de ransuil conform een juridisch houdbare methode?

Er is geen standaard onderzoeksprotocol voor ransuil. We hebben onderzoek naar jaarrond beschermde boomnesten gedaan waarbij ransuil ook is meegenomen. Tijdens dit onderzoek zijn geen nesten van ransuil aangetroffen. Er waren twee zwarte kraaiennesten, maar deze waren in gebruik door zwarte kraai zelf. Ook tijdens de andere nachtelijke bezoeken zijn geen ransuilen waargenomen. De soort kan daarom worden uitgesloten.

Kerkuil

De kerkuil kan volgens de quickscan in de omgeving van het plangebied broeden. Waarom is er geen nader onderzoek uitgevoerd naar nestplaatsen van de kerkuil conform het kennisdocument van de kerkuil?

Volgens het kennisdocument moet onderzoek naar kerkuil worden uitgevoerd middels 3 avondbezoeken in de periode begin februari tot half oktober. Plus nog een dagbezoek waarbij erven worden gecontroleerd. Dit is hetzelfde onderzoek als wat we voor steenuil hebben uitgevoerd (tijdens het steenuilonderzoek hebben we uiteraard kerkuil ook meegenomen). We hebben ook een roestplaats van kerkuil vastgesteld en geen nestplaatsen. Op pagina 12 van de notitie staat een effectbeoordeling voor kerkuil reeds uitgewerkt.

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

De schrijver schrijft: *Tijdens het onderzoek zijn twee nestplaatsen van zwarte kraai aangetroffen in de houtwal ten westen van het projectgebied (zie figuur 8). Waren deze nesten tijdens het veldbezoek bezet door de zwarte kraai of waren dit oude nesten?*

Deze nesten waren in gebruik door zwarte kraai. Ik heb toegevoegd in de notitie dat het in gebruik zijn de nesten zijn.

Mochten jullie naar aanleiding van mijn reactie nog vragen of opmerkingen, hebben ik zie ze graag.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Goutbeek Flora & Fauna Poppenallee 11 7722KW Dalfsen Tel.: 06-[Redacted]
KvK inschrijfnr. 08191655 Btw-nr. NL001416184B23, rek.nr. NL89 ASNB 0781 2967 30

Van: [Redacted] <[Redacted]@dalfsen.nl>

Verzonden: dinsdag 8 april 2025 14:02

Aan: [Redacted]@goutbeekfloraenfauna.nl

CC: [Redacted] <[Redacted]@dalfsen.nl>; [Redacted] <[Redacted]@dalfsen.nl>

Onderwerp: COA notitie aanvullend soortenonderzoek AZC Engellandweg Dalfsen

Urgentie: Hoog

Dag [Redacted],

Voor de AZC locatie Het Engelland had je naar de Quicksan van Het Engelland gekeken, maar er ligt inmiddels ook een definitief rapport van het aanvullend soortenonderzoek uitgevoerd door EcoGroen. Vanwege een hele strakke tijdsplanning, zou je uiterlijk donderdag 10 april om 17.00 hiernaar gekeken kunnen hebben en aangeven of dit onderzoek akkoord is?

Mocht dat sowieso niet lukken, dan hoor ik het ook graag. Ik ben telefonisch bereikbaar via: 06 [Redacted]

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Projectleider Opvanglocaties

E-mail: [Redacted]@dalfsen.nl

Web: www.dalfsen.nl

Aan

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA),

T [085] 4871265**E** info@ecogroen.nl**I** www.ecogroen.nl

Notitie

Contactpersoon**Kenmerk**

25-097

Status

Definitief

Datum

10 april 2025

Betreft

Aanvullend onderzoek das, steenuil en jaarrond beschermde boomnesten t.b.v. ontwikkeling asielzoekerscentrum Engellandweg, Dalfsen

Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft het voornemen om aan de Engellandweg een asielzoekerscentrum (AZC) te realiseren. Omdat uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, heeft Ecogroen het plan getoetst aan het natuurbeschermingsrecht. Hiervoor is in 2024 gestart met een quickscan natuurtoets¹ voor het gebied 'Engeland' ten noorden van Dalfsen. De locatie waar het AZC is voorzien betreft één van de percelen die in deze quickscan is onderzocht (zie figuur 1). Uit de natuurtoets blijkt dat er in het plangebied het 'Engeland' de beschermde (leefgebieden van) das, poelkikker, grote modderkruiper, steenuil, vleermuizen en jaarrond beschermde boomnesten van soorten als buizerd, havik en ransuil voor kunnen komen.

Om het effect van de komst van een AZC in kaart te brengen is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar (leefgebied van) das, steenuil en jaarrond beschermde boomnesten. Er is geen aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de overige soorten: grote modderkruiper, poelkikker en vleermuizen. Negatieve effecten op deze soorten zijn door de komst van het AZC op voorhand uitgesloten. Er wordt namelijk niet in het water en/of het slootprofiel gewerkt, waardoor vervolgstappen voor grote modderkruiper en poelkikker niet aan de orde zijn (deze werkwijze is tevens afgestemd met provincie Overijssel d.d. 3 maart 2025). Voor potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen geldt dat er geen bomen wordt geveld en verlichting niet op bomen rondom het AZC wordt gericht, waardoor vervolgstappen voor vleermuizen ook niet aan de orde zijn.

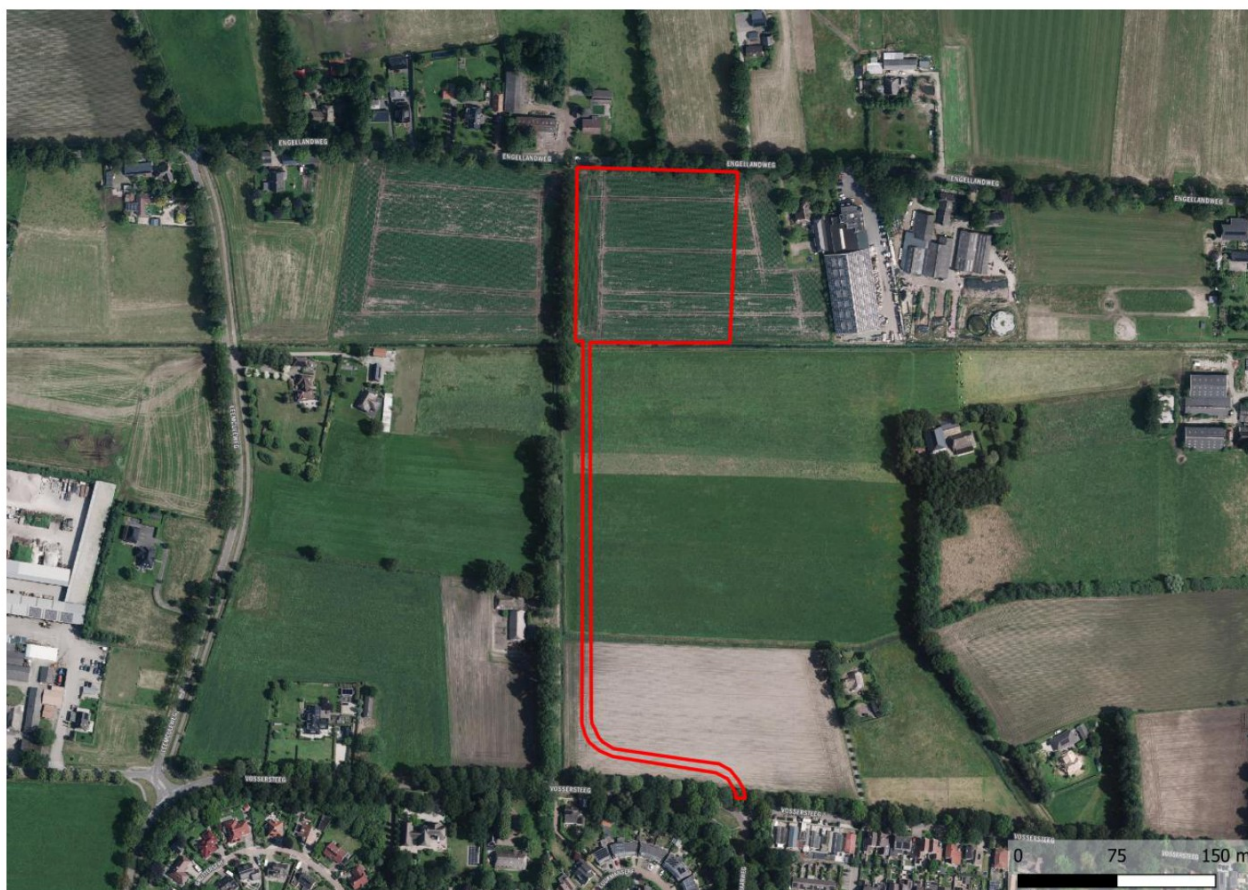
In onderstaande hoofdstukken wordt voor het aanvullende onderzoek naar das, steenuil en jaarrond beschermde boomnesten van vogels de gebruikte methodiek, resultaten en advies met betrekking tot te nemen vervolgstappen omschreven.

¹ , R. (2024). Quickscan natuurtoets Het Engeland, Dalfsen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 24-313. Ecogroen bv.

Notitie

Situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied is gelegen aan de Engellandweg in het buurtschap Engeland in de gemeente Dalfsen en betreft een agrarisch perceel (zie figuur 1). Ten westen van het projectgebied ligt een bomenrij en ten zuiden ligt een watergang. Aan de noordzijde wordt het projectgebied begrensd door de Engellandweg. Ten oosten ligt een (boeren)erf. Het COA is voornemens om op het agrarische perceel een AZC (inclusief bijbehorende voorzieningen) te bouwen. De opvang is voorzien voor 10 jaar. De bomenrij ten westen blijft behouden. De watergangen blijven ook behouden maar er wordt middels een brug wel een riolering en fietspad over de watergangen aangelegd, hiervoor hoeft niet in het profiel van de watergangen te worden gewerkt. Het AZC wordt op deze wijze ontsloten met de Vossersteeg.

Figuur 1 Het projectgebied rood omlijnd. Bron luchtfoto: PDOK.

Notitie

Onderzoeksmethode

Aanvullend onderzoek das

Aanvullend onderzoek naar das is uitgevoerd conform het kennisdocument van das². Zoals in het kennisdocument omschreven zijn binnen een straal van 2 kilometer rond het projectgebied verblijfplaatsen van das in beeld gebracht (dassenburchten en vluchtpijpen). Daarvoor zijn bosranden, houtwallen, bosjes, randen van akkers met hoogteverschillen in het onderzoeksgebied onderzocht omdat dassen op dit soort locaties vaak hun burchten maken. Aanvullend zijn tijdens dit onderzoek ook andere sporen (graafsporen, latrines, wissels) van das in kaart gebracht. Op basis van het veldbezoek is bepaald waar (kraam)burchten van das aanwezig zijn.

Vervolgens is bepaald of het projectgebied een onmisbaar onderdeel is van het functionele leefgebied van das. Dit is gedaan door in het veld (in combinatie met luchtfoto's) een inventarisatie van geschikte foerageergebieden te maken binnen 500 en 1000 meter vanaf de vastgestelde hoofdburchten en binnen het projectgebied en omliggende percelen. Voor dassen is het namelijk belangrijk dat er binnen 500 meter tot enkele kilometers vanaf de burcht voldoende foerageergebied aanwezig is². Er is onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën:

- Jaarrond geschikt foerageergebied (zoals bemest grasland en loofbos met een rijke strooisellaag);
- Periodiek geschikt foerageergebied (zoals mais- en graanakkers);
- Ongeschikt foerageergebied (zoals wegen en delen van de bebouwde kom).

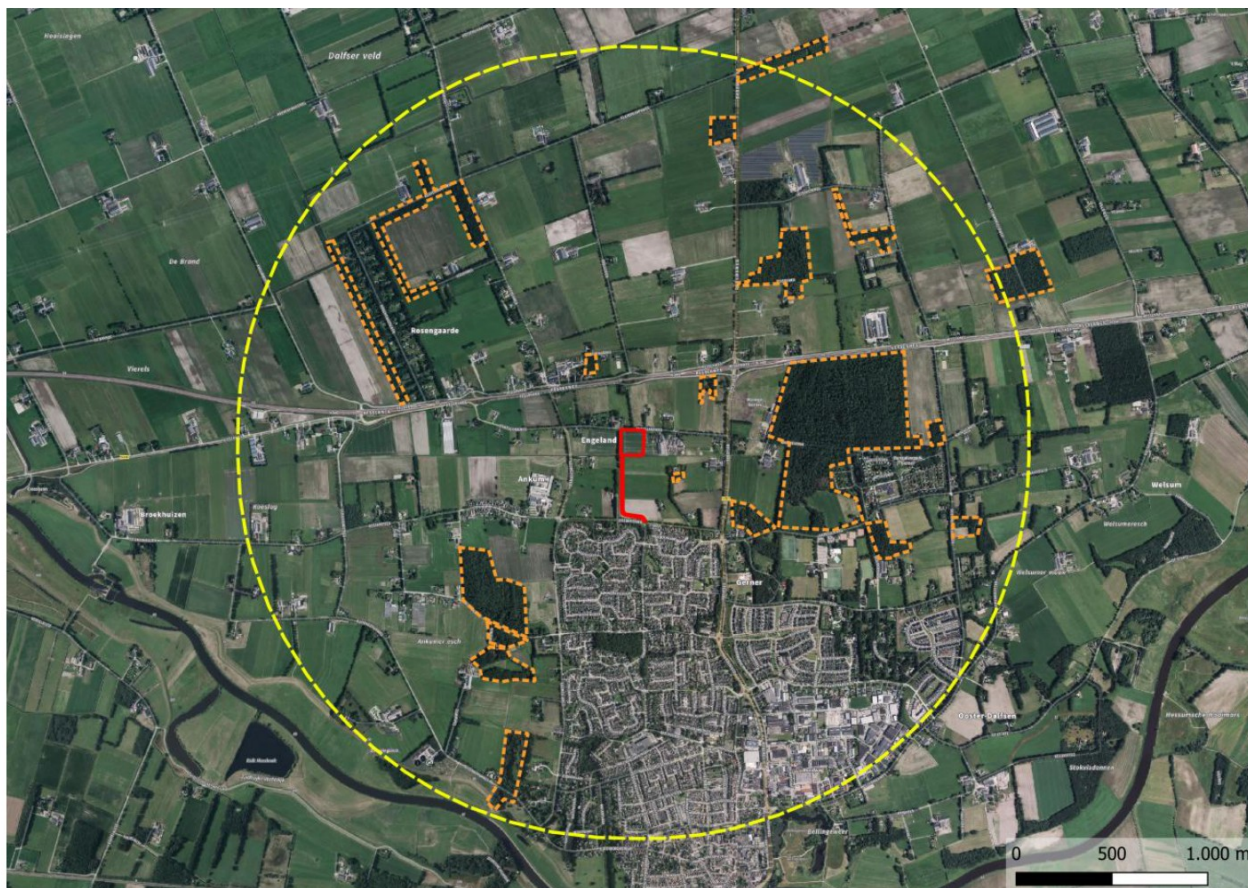
Deze gebieden en de burchten zijn vervolgens op kaart vastgelegd waarna is beoordeeld of er na het verlies van het projectgebied als foerageergebied voldoende geschikt foerageergebied voor de das in de omgeving overblijft zodat de functionaliteit van de burchten behouden blijft.

Het dassenonderzoek heeft plaatsgevonden op drie dagen met geschikte weersomstandigheden (zie tabel 1). In figuur 2 is weergegeven welke percelen bezocht zijn. Overige percelen konden niet bezocht worden omdat er geen toestemming was van de eigenaren.

---

² BIJ12 (2017). Kennisdocument Das *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

Notitie

Figuur 2 Het projectgebied (rood omlijnd), de buffer van 2 kilometer rond het projectgebied (gele stippellijn) en de onderzochte percelen op verblijfplaats van dassen (oranje stippellijn). Bron luchtfoto: PDOK.

Aanvullend onderzoek steenuil

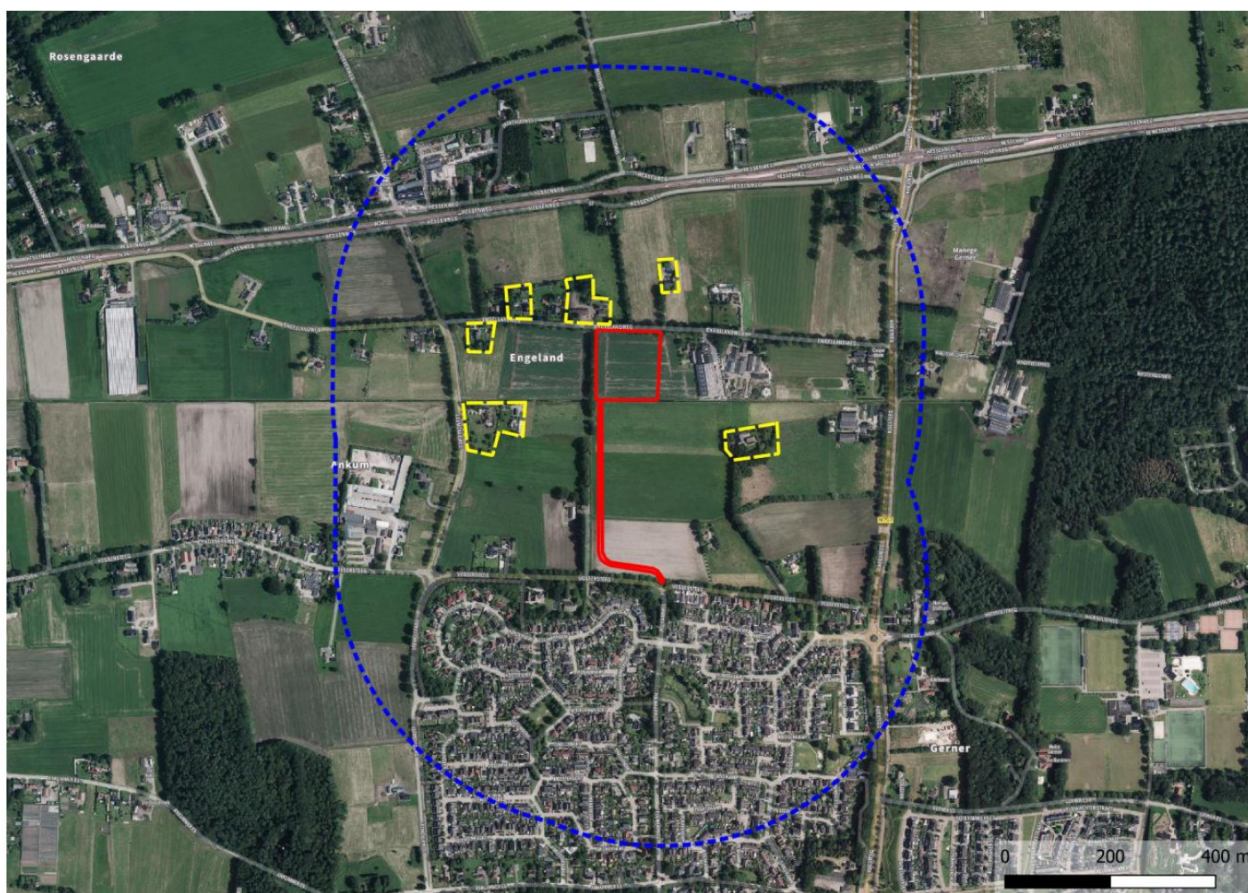
Aanvullend onderzoek naar steenuil is uitgevoerd conform het kennisdocument van steenuil³. Conform het kennisdocument zijn drie nachtelijke veldbezoeken en een dagbezoek uitgevoerd in de periode 1 februari tot 30 april. Tijdens de nachtelijke bezoeken is in een straal van circa 500 meter rondom het projectgebied geluisterd naar territorium- en contactgeluiden van steenuil. De vogels zijn tot roepen aangespoord door middel van het afspelen van de territoriumroep met geluidboxjes. Het onderzoek is door 1 persoon uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (zie tabel 1). Tijdens het dagbezoek zijn omliggende erven op de aanwezigheid van nesten en sporen (braakballen, uitwerpselen, etc.) van steenuil onderzocht. Diverse adressen konden niet bezocht worden omdat de bewoners niet thuis waren of omdat de bewoners geen toestemming gaven voor het bezoek. Deze adressen zijn enkel vanaf de openbare weg beoordeeld. In figuur 3 is weergegeven welke adressen overdag zijn bezocht.

Op basis van de veldbezoeken is in kaart gebracht waar nestplaatsen en territoria van steenuil aanwezig zijn. Vervolgens is bepaald of het projectgebied een onmisbaar onderdeel is van het territorium van steenuil. Dit is gedaan door binnen een straal van 300 meter vanaf de nestplek optimale en suboptimale foerageergebieden in kaart te brengen.

³ BIJ12 (2017). Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, juli 2017.

Notitie

Uit onderzoek van Van den Bremer *et al.* (2009)⁴ blijkt namelijk dat steenuilen het merendeel van hun prooien vangen binnen 300 meter van hun nestplaats (95%). Er is onderscheid gemaakt tussen optimaal en suboptimaal foerageergebied voor steenuil. Optimale foerageergebieden voor steenuil zijn paardenweitjes, grasland, gazon, langs houtwallen, langs bomenrijen, op (rommelige) erven en ruigte. Akkers en geploegde percelen zijn over het algemeen suboptimaal als foerageergebied voor steenuil. Vervolgens is berekend hoeveel optimaal en suboptimaal foerageergebied aanwezig is en verloren gaat door het realiseren van het AZC. Ten slotte is een beoordeeld of er voldoende foerageergebied aanwezig blijft en de nestplaats en territorium functioneel blijven.

Figuur 3 Het projectgebied (rood omlijnd), het onderzoeksgebied voor nachtelijk steenuilonderzoek (blauwe stippellijn) en de onderzochte erven tijdens het dagbezoek (gele stippellijn). Bron luchtfoto: PDOK.

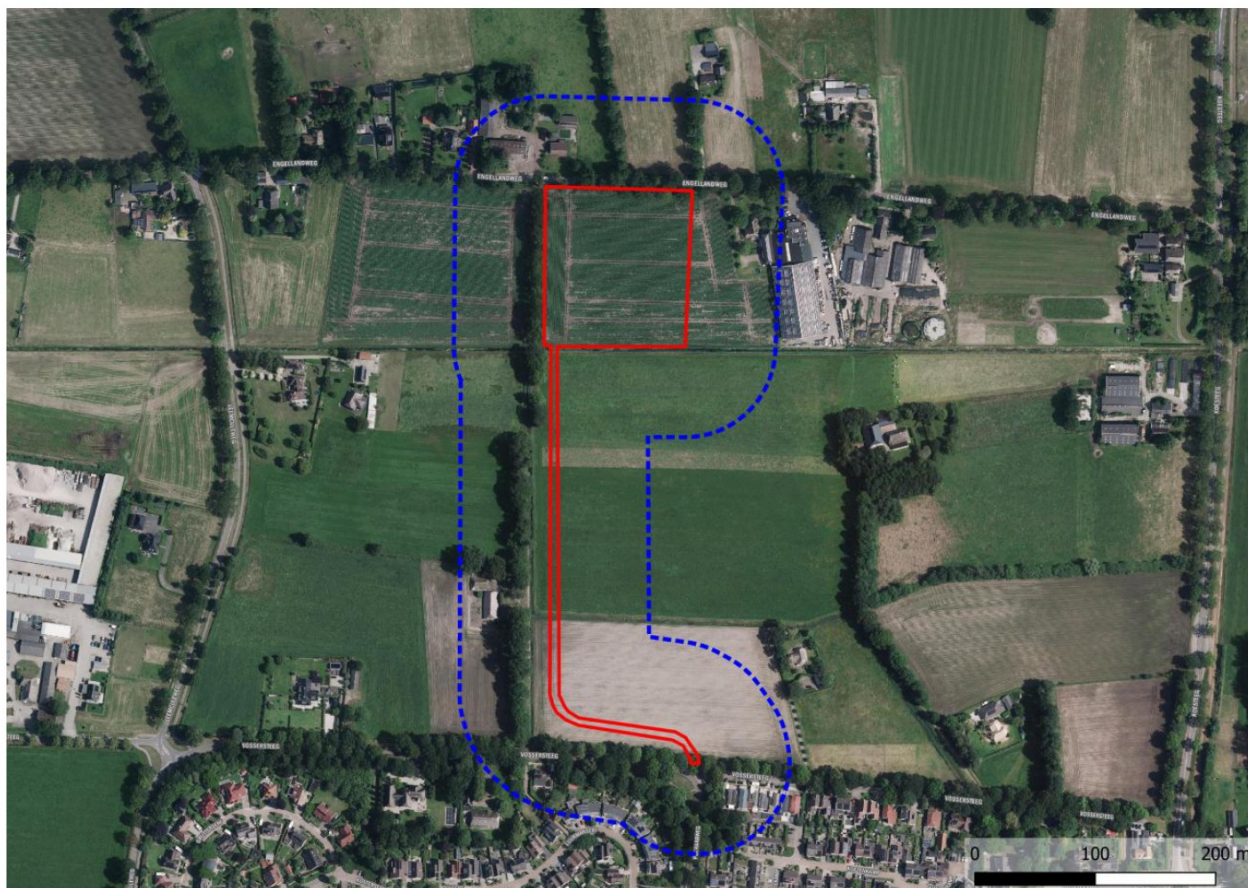
Aanvullend onderzoek jaarrond beschermde boomnesten

Tijdens het quickscanonderzoek in 2024 zijn geen jaarrond beschermde nesten in bomen aangetroffen rondom het projectgebied. Het veldbezoek is destijds echter uitgevoerd in juni, op het moment dat de bomen in blad staan. Daarom was niet met zekerheid te zeggen of er wel of geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn omdat deze destijds mogelijk niet zichtbaar waren. Daarom is tijdens de bladloze periode een eenmalig veldbezoek uitgevoerd, waarbij de bomenrijen en bosjes binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (straal van circa 75 meter)

⁴ Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Notitie

gecontroleerd zijn op jaarrond beschermde boomnesten van bijvoorbeeld buizerd, havik en ransuil. In figuur 4 is weergegeven welke bomenrijen en bomen binnen deze straal van 75 meter vallen.

Figuur 4 Het projectgebied rood omlijnd en het onderzoeksgebied voor jaarrond beschermde nesten in bomen (straal 75 meter) met blauwe stip-pellijn weergegeven. Bron luchtfoto: PDOK.

Tabel 1 Overzicht van de veldbezoeken en omstandigheden.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden	Type bezoek
17-02-2025	18.45-22.00	Droog, helder, weinig wind, -4 °C	Avondbezoek steenuil
24-02-2025	18.45-22.00	Droog, helder, matige wind, 7 °C	Avondbezoek steenuil
27-02-2025	09.00-17.00	Droog, bewolkt, weinig wind, 7 °C	Dagbezoek steenuil, das en jaarrond beschermde boomnesten
05-03-2025	09.00-17.00	Droog, half bewolkt, weinig wind 15 °C	Dagbezoek steenuil, das
18-03-2025	19.30-22.30	Droog, helder, matige wind, 2 °C	Avondbezoek steenuil
19-03-2025	09.00-17.00	Droog, helder, weinig wind 15 °C	Dagbezoek steenuil en das

Notitie

Resultaten en effectbeoordeling

Das

In de omgeving van het projectgebied zijn 4 hoofdburchten/kraamburchten van das aangetroffen. Drie burchten liggen op circa 1 kilometer afstand van het projectgebied, waarvan één ten zuidwesten in een bosgebied langs de Ankumer Es, één ten zuidoosten in een bosje langs de Haersolteweg en één ten noordoosten in een bos langs de Dedemsweg. De vierde burcht ligt op circa 2,2 kilometer afstand ten noordoosten van het projectgebied in een bos aan de Welsummerveldweg. Verder zijn er diverse (oude) vluchtpijpen, wissels en latrines (waarmee das de grenzen van zijn territorium afbakent) gevonden (zie figuur 5).

Gezien de afstand van het projectgebied tot de burchten (>1km) is verstoring van de burchten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten. Effecten op de burchten zijn alleen denkbaar wanneer er na de uitvoering van de plannen onvoldoende foerageergebied zou resteren voor de dassen in de vastgestelde burchten. Voor das is het belangrijk dat binnen 500 meter tot enkele kilometers van de burcht voldoende (minimaal 30 hectare) geschikt foerageergebied aanwezig is⁵.

Het projectgebied is voor dassen momenteel grotendeels periodiek geschikt als foerageergebied. Het betreft een voormalig akker van circa 1,5 hectare aan periodiek geschikt foerageergebied op de locatie van het toekomstige AZC en circa 0,14 hectare periodiek geschikt foerageergebied en 0,14 hectare jaarrond geschikt foerageergebied op de locatie van het toekomstige fietspad. In de toekomst gaat dus circa 1,64 hectare aan periodiek geschikt foerageergebied verloren en 0,14 hectare aan jaarrond geschikt foerageergebied.

Binnen 500 meter van elke hoofdburcht is altijd meer dan 40 hectare aan jaarrond geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van graslanden, bossen en houtwallen. Daarnaast is binnen 1000 meter van elke hoofdburcht altijd meer dan 150 hectare aan jaarrond geschikt foerageergebied aanwezig (zie figuur 5). Gezien het oppervlakte van het projectgebied (circa 1,78 hectare) en de afstand tot de aanwezige dassenburchten (>1km) kan met zekerheid worden gezegd dat er voldoende (minimaal 30 hectare) foerageergebied beschikbaar blijft voor dassen. Negatieve effecten op de dassen(burchten) zijn daarmee uitgesloten. Vervolgstappen voor das zijn daarom niet aan de orde.

---

⁵ BIJ12 (2017). Kennisdocument Das *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

Notitie

Figuur 5 De resultaten van het dassenonderzoek met sporen en burchten van das in de omgeving van het projectgebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: PDOK.

Steenuil

Tijdens het steenuilonderzoek is een broedpaar van steenuil vastgesteld om het erf van Engellandweg 7. De nestplaats bevindt zich hier in een nestkast welke is bevestigd aan een boom op het erf (zie figuur 7). In de verdere omgeving van het projectgebied (500 meter rondom) zijn geen nestplaatsen of territoria van steenuil vastgesteld. Tijdens het steenuilonderzoek zijn steenuilen van het broedpaar aan de Engellandweg 7 op diverse plekken gezien en gehoord rond de nestplaats. Tijdens het eerste bezoek is steenuil roepend gehoord in de graslandpercelen ten oosten en zuiden van Leemculeweg 82 en 84 en ten noorden van Vossersteeg 12. Daarnaast is steenuil tijdens tweede bezoek ook gehoord en gezien in de bomenrij ten westen van het projectgebied en het perceel ten westen van de bomenrij. Ook is de steenuil een enkele keer gehoord ten noorden van de Engellandweg. Tijdens het laatste bezoek is de steenuil ook foeragerend gezien in het projectgebied. De waargenomen exemplaren zijn foeragerende exemplaren behorend tot het broedpaar aan de Engellandweg 7. Op de andere onderzochte erven zijn geen sporen of nesten van steenuilen aangetroffen of steenuilen gehoord.

Volgens het kennisdocument van steenuil foerageren steenuilen binnen enkele honderden meters van hun nestplaats en bestaat het territorium van steenuil uit 5 tot 30 hectare, afhankelijk van de geschiktheid van het

Notitie

territorium. Uit onderzoek van Van den Bremer *et al.* (2009)⁶ blijkt dat steenuilen het merendeel van hun prooiën vangen binnen 300 meter van hun nestplaats (95%). Optimale foerageergebieden voor steenuil zijn paardenweitjes, grasland, gazon, langs houtwallen, langs bomenrijen op (rommelige) erven en ruigte. Akkers en geploegde percelen zijn over het algemeen suboptimaal als foerageergebied voor steenuil.

Binnen een straal van 300 meter rondom de nestplaats van steenuil is circa 19,8 hectare aan optimaal foerageergebied aanwezig. Dit optimale foerageergebied bestaat uit grasland, gazon, paardenweitjes, erven en bomenrijen. Daarnaast is binnen een straal van 300 meter circa 5,7 hectare aan suboptimaal foerageergebied aanwezig. Het projectgebied betreft ook grotendeels suboptimaal foerageergebied. Deze suboptimale foerageergebieden bestaan uit akkers die regelmatig bewerkt en geploegd worden of van teelt veranderen (dit is vastgesteld op basis van luchtfoto's). Daarnaast is een klein deel van het projectgebied optimaal geschikt (waar het fietspad is voorzien). Dit betreft een grasland. In figuur 6 is het optimale en het suboptimale leefgebied binnen 300 meter van de nestplaats op kaart weergegeven.

Het projectgebied is circa 1,78 hectare in omvang, waarvan circa 1,4 hectare zich binnen 300 meter van de nestplaats van steenuil bevindt. Als gevolg van het realiseren van een AZC gaat 1,3 hectare suboptimaal leefgebied en 0,1 hectare optimaal foerageergebied van steenuil verloren. Er blijft circa 19,7 hectare aan optimaal leefgebied en 4,4 hectare aan suboptimaal leefgebied behouden binnen een straal van 300 meter rond de nestplaats. Totaal blijft dus 24,1 hectare aan (suboptimaal en optimaal) leefgebied voor steenuil binnen een straal van 300 meter rond de nestplaats behouden. Er gaat 5,5% van het totale leefgebied binnen 300 meter van de nestplaats verloren en deze 5,5% betreft voornamelijk suboptimaal leefgebied.

De nestplaats van steenuil bevindt zich op circa 200 meter afstand van het projectgebied. Tussen de nestplaats en het projectgebied liggen een bomenrij en een agrarisch perceel. Gezien de afstand tot het projectgebied en tussenliggende elementen is er geen sprake van verstoring van het nest van steenuil. In de omgeving van het nest blijft ook voldoende foerageergebied aanwezig (24,1 hectare) waarvan het merendeel optimaal geschikt is. Er is daarom ook geen sprake van ongeschikt raken van het nest van steenuil door verlies aan essentieel leefgebied. Vervolgstappen voor steenuil zijn niet aan de orde.

---

⁶ L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Notitie

Figuur 6 De nestplaats van steenuil (roze stip), 300 meter buffer rond de nestplaats (blauwe stippellijn) en het leefgebied dat optimaal (groen) en suboptimaal (oranje) geschikt is. De genoemde oppervlaktes zijn de oppervlaktes binnen de 300 meter buffer. Bron luchtfoto: PDOK.

Notitie

Figuur 7 De steenuil bij de nestkast. Bron: Ecogroen.

Aanvullend onderzoek jaarrond beschermde nesten in bomen

Buizerd, havik, ransuil, etc.

Tijdens het aanvullende onderzoek zijn geen jaarrond beschermde boomnesten binnen de invloedssfeer van het projectgebied (75 meter) aangetroffen (zie figuur 8). Wel is één buizerdnest vastgesteld in de bomen op het erf van Vossersteeg 6. Het nest ligt op circa 200 meter afstand van het projectgebied. Gezien de afstand tot het projectgebied is er geen sprake van verstoring van het nest van buizerd. Buizerd heeft namelijk een verstoringafstand van 50 tot 75 meter⁷.

Buizerd foerageert tot enkele kilometers afstand van de nestplaats⁷. In de omgeving van het nest blijft ook ruim voldoende foerageergebied aanwezig. Er is daarom ook geen sprake van indirect ongeschikt raken van het nest van buizerd. Vervolgstappen voor buizerd zijn niet aan de orde.

Kerkuil

Tijdens het onderzoek naar steenuil is op het erf van Engellandweg 6a een roestplaats van kerkuil aangetroffen (zie figuur 8). De bewoners van het erf gaven aan dat er een nestplaats van kerkuil aanwezig was op hun erf. Tijdens het veldbezoek aan het erf is geen nestplaats maar een roestplaats vastgesteld. De roestplaats bevindt zich in een open kapschuur op de draagbalken van het dak en is vastgesteld op basis van krijtsporen. In de open kapschuur is geen nest of nestkast aanwezig. De roestplaats bevindt zich op circa 75 meter afstand van het projectgebied. Tussen het

---

⁷ BIJ12, (2017). Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*. Versie 1.0, juli 2017.

Notitie

projectgebied en de roestplaats zijn een grote schuur, enkele bomen en de Engellandweg gelegen. Hierdoor is de nestplaats afgeschermd van het projectgebied waardoor geen verstoring plaatsvindt. Gezien de afstand tot het projectgebied en tussenliggende elementen is er geen sprake van verstoring van de roestplaats van kerkuil.

De kerkuil gebruikt een aantal vaste plekken in zijn territorium als nest of rustplaats. De plekken kunnen op enkele honderden meters afstand van elkaar liggen. Het leefgebied van kerkuil varieert van 60 tot 1.200 hectare. Bij een geschikt voedselaanbod foerageren kerkuilen van 500 tot 1.500 meter rond de broedplaats⁸. In de omgeving van het de roestplaats blijft ruim voldoende foerageergebied aanwezig. Er is daarom ook geen sprake van indirect ongeschikt raken van de roestplaats van kerkuil. Vervolgstappen voor kerkuil zijn niet aan de orde.

Overige jaarrond beschermde nesten

Tijdens het aanvullende onderzoek zijn geen jaarrond beschermde nesten van andere vogelsoorten aangetroffen. Vervolgstappen voor jaarrond beschermde nesten van overige vogelsoorten zijn daarom niet aan de orde.

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

Tijdens het onderzoek zijn twee in gebruik zijnde nestplaatsen van zwarte kraai aangetroffen in de bomenrij ten westen van het projectgebied (zie figuur 8). Eén nest bevindt zich in een populier in de zuidkant van de bomenrij. Een ander nest bevindt zich in het noorden van de bomenrij in de 4e boom vanaf de watergang gezien. Er zijn geen overige nesten van vogels aangetroffen. Wel kunnen in de bomenrij en in de bomen langs de Engellandweg ook andere vogels broeden zoals houtduif, Turkse tortel en ekster.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoring is verboden wanneer de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort of wanneer verstoring leidt tot het afbreken van het broedgeval. Voor de te verwachten soorten kunnen schadelijke handelingen (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

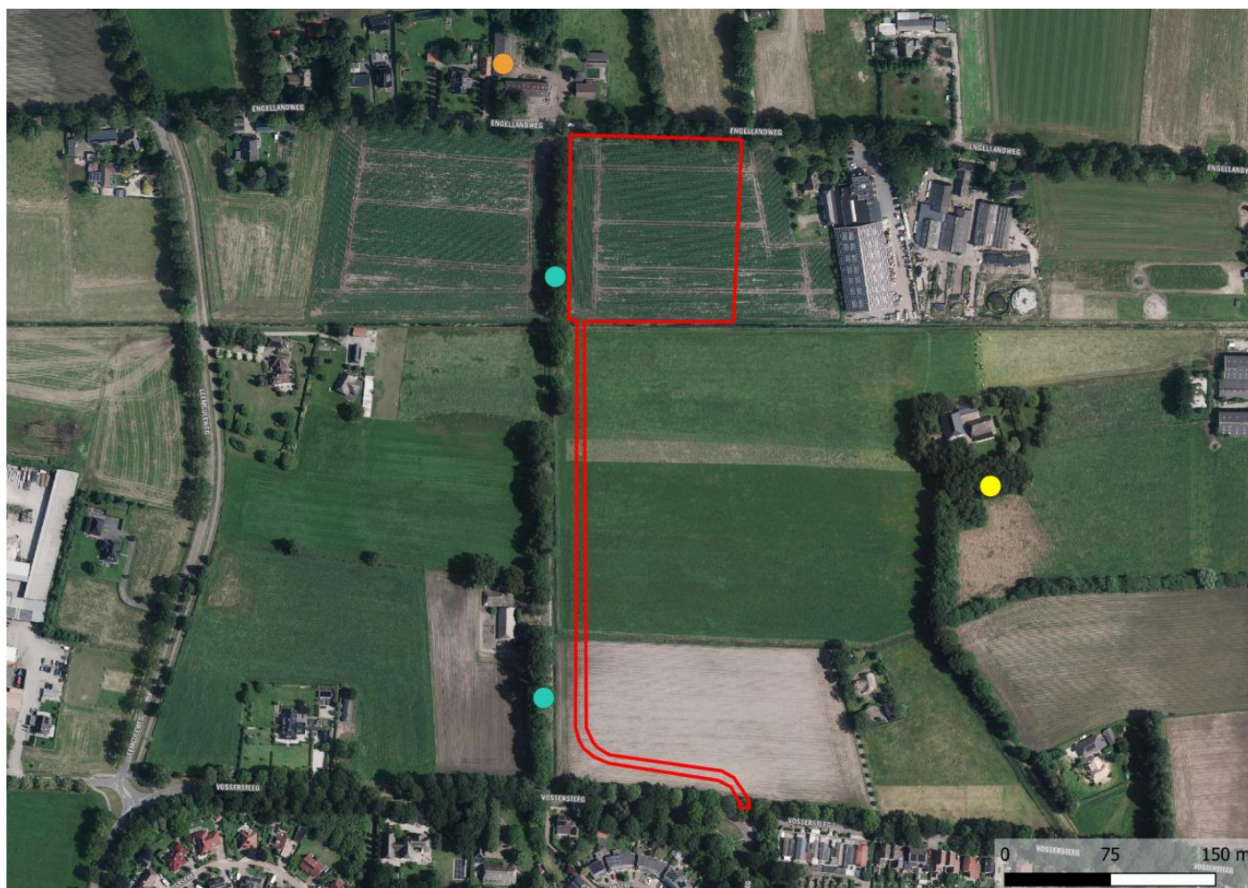
In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het van belang dat een broedgeval niet wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ecologisch deskundige uit te voeren. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.

---

⁸ BIJ12 (2017). Kennisdocument Kerkuil. *Tyto alba*. Versie 1.0, juli 2017.

Notitie

Indien geen nesten in gebruik zijn ten tijde van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

Figuur 8 Het projectgebied rood omlijnd. De nestplaats van buizerd (gele stip) en de roestplaats van kerkuil (oranje stip) en het nest van zwarte kraai (blauwe stip). Bron luchtfoto: PDOK.

Notitie

Conclusie en advies

Das

Er zijn vier dassenburchten aangetroffen tijdens het aanvullend onderzoek. Drie burchten bevinden zich op 1 kilometer afstand van het projectgebied en één burcht bevindt zich op circa 2,2 kilometer afstand van het projectgebied. Gezien de afstand van het projectgebied tot de burchten is directe verstoring van de burchten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten. Daarnaast blijft voldoende foerageergebied beschikbaar blijft voor dassen en zorgt het realiseren van het AZC er niet voor dat er onmisbaar foerageergebied verloren gaat. Negatieve effecten op de dassen(burchten) zijn daarmee uitgesloten. Vervolgstappen voor das zijn daarom niet aan de orde.

Steenuil

Er bevindt zich één nestplaats van steenuil op circa 200 meter afstand van het projectgebied. De nestplaats blijft behouden en er gaat ook geen essentieel foerageergebied verloren. Er blijft circa 24,1 hectare foerageergebied bestaan waarvan het merendeel optimaal geschikt is. Er is daarom ook geen sprake indirect ongeschikt raken van het nest van steenuil door verlies van onmisbaar foerageergebied. Vervolgstappen voor steenuil zijn niet aan de orde.

Overige jaarrond beschermde nesten

Op circa 200 meter afstand van het projectgebied is een buizerdnest aangetroffen. Op circa 75 meter afstand van het projectgebied is een roestplaats van kerkuil aangetroffen. Gezien de afstand tot het projectgebied en tussenliggende elementen is er geen sprake van verstoring van de nestplaats van buizerd en roestplaats van kerkuil. Ook is er geen sprake van indirect ongeschikt raken van de nestplaats van buizerd en roestplaats van kerkuil omdat er geen onmisbaar foerageergebied verloren gaat door het realiseren van het AZC. Er zijn geen andere jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van het projectgebied aangetroffen. Vervolgstappen voor overige jaarrond beschermde nesten zijn niet aan de orde.

In de omgeving van het projectgebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermde nesten tot broeden komen. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits in gebruik zijnde nesten niet vernield worden of verstoord worden.

Grote modderkruiper, poelkikker en vleermuizen

Grote modderkruiper en poelkikker kunnen mogelijk voorkomen in de watergang ten zuiden van het projectgebied. Voor het aanleggen van een fietspad en riolering over deze watergang mag niet in het slootprofiel gewerkt worden. In de bomenrij ten westen van het projectgebied zijn enkele bomen met boomholtes aanwezig welke in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De bomenrij moet te allen tijde behouden blijven en de bomenrij mag gedurende én na de werkzaamheden niet uitgelicht worden.

Door niet in het slootprofiel te werken en de bomenrij te behouden en niet uit te lichten worden negatieve effecten op beschermde soorten voorkomen. Hierdoor zijn verdere vervolgstappen (zoals aanvullend onderzoek of een vergunningsaanvraag) voor grote modderkruiper, poelkikker en vleermuizen niet aan de orde. Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te (laten)stellen, zodat geborgd wordt dat grote modderkruiper, poelkikker, vleermuizen en broedvogels niet worden geschaad en wordt voldaan aan de zorgplicht.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen